

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ISSN 2307-3594

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ФАХОВІЙ ОСВІТІ

Збірник наукових праць

Випуск 1(5)

Ужгород
2014

УДК 371.351:37.015.3

ББК 74.58+88.8

П 24

Редакційна колегія:

Смолянка В.І. – доктор медичних наук, професор (ДВНЗ «Ужгородський національний університет») (*головний редактор*)

Студеняк І.П. – доктор фізико-математичних наук, професор (ДВНЗ «Ужгородський національний університет»)

Козловська І.М. – доктор педагогічних наук, ст. н. с. (ДВНЗ «Ужгородський національний університет»)

Козубовська І.В. – доктор педагогічних наук, професор (ДВНЗ «Ужгородський національний університет»)

Староста В.І. – доктор педагогічних наук, професор (ДВНЗ «Ужгородський національний університет»)

Палінчак М.М. – доктор політичних наук, доцент (ДВНЗ «Ужгородський національний університет»)

Росул В.В. – кандидат педагогічних наук, професор (ДВНЗ «Ужгородський національний університет») (*заступник головного редактора*)

Якимович Т.Д. – кандидат педагогічних наук, ст. н. с. (ДВНЗ «Ужгородський національний університет»)

Гриньова В.М. – доктор педагогічних наук, професор (Інститут педагогіки і психології Харківського педагогічного університету імені Григорія Сковороди)

Джеджула О.М. – доктор педагогічних наук, професор (Вінницький аграрний університет)

Козловський Ю.М. – доктор педагогічних наук, доцент (Львівський інститут банківської справи УБС НБУ (м.Київ))

Марусинець М. М. – доктор педагогічних наук, професор (Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова)

Нівмержицька О.В. – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка)

Кобаль В.І. – кандидат педагогічних наук, дсцент (Мукачівський державний університет).

Опачко М.В. – кандидат педагогічних наук, доцент (ДВНЗ «Ужгородський національний університет») (*відповідальний редактор*)

Попадич О.О. – кандидат педагогічних наук (ДВНЗ «Ужгородський національний університет») (*відповідальний секретар*)

Рецензенти:

Дутка Г.Я. – доктор педагогічних наук, професор (Львівський інститут банківської справи УБС НБУ (м.Київ))

Костриця Н.М. – доктор педагогічних наук, професор (Національний університет біо-ресурсів і природокористування)

Адреса редакції: 88000, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89. Кафедра педагогіки і психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет», к/б. 227, тел.: (0312) 65-08-00, e-mail: popadich70@mail.ru.

Засновник і видавець збірника наукових праць – ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Адреса: 88000, м. Ужгород, пл. Народна, 3.

Видається з грудня 2010 року. Збірник наукових праць виходить один раз на рік.

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ 20547-10347ПП від 15.01.2014 р.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Ужгородського національного університету протокол №1 від 29.01.2015 р.

© Ужгородський національний університет, 2014

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ ТА САМООСВІТИ.....	5
<i>Юліанна Бабій. Мовно-культурна дискримінація освіти на західноукраїнських землях європейськими державами</i>	<i>6</i>
<i>Галина Вархолик. Педагогічні засади екологічного виховання студентської молоді в умовах позааудиторної діяльності.....</i>	<i>14</i>
<i>Сільвія Васьків. Здатність до самореалізації в період ранньої юності в умовах сучасного суспільства</i>	<i>21</i>
<i>Ярема Великий. Взаємозв'язки громадянського та національно-патріотичного виховання майбутніх офіцерів служби порятунку.....</i>	<i>27</i>
<i>Оксана Жалюк. Формування національної самосвідомості студентської молоді засобами культурно-освітньої діяльності</i>	<i>34</i>
<i>Лариса Зданевич. Здійснення полікультурного виховання дітей дошкільного віку в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів</i>	<i>39</i>
<i>Ярослав Гльчишин. Виховання професійного обов'язку курсантів у процесі самостійної роботи</i>	<i>47</i>
<i>Надія Марфинець. Етапи розвитку змісту літературного краєзнавства у школах Закарпаття (кінець ХІХ – початок ХХІ століть).....</i>	<i>54</i>
<i>Наталія Мачинська. Практичні аспекти самоосвіти в контексті акмеологічного підходу</i>	<i>62</i>
<i>Тетяна Попова, Олександр Прудкий. Взаємозв'язок природничо-наукових і морально орієнтованих знань як засіб гуманізації навчання</i>	<i>68</i>
<i>Людмила Себало. Роль педагогічної практики у процесі підготовки майбутнього вчителя системи початкової освіти до самоосвітньої діяльності.....</i>	<i>77</i>
<i>Віктор Староста. Перші навчальні видання з фізики та хімії як засіб підготовки майбутніх учителів</i>	<i>83</i>
<i>Олег Стечкевич. Становлення системи професійної освіти фахівців народних художніх промислів.....</i>	<i>91</i>
<i>Юрій Сурмяк, Ліліана Кудрик. Роль педагогічного персоналу у самовихованні та становленні особистості</i>	<i>97</i>
ПЕДАГОГІЧНІ, ПСИХОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ЗАСАДИ ФАХОВОЇ ОСВІТИ..	107
<i>Оксана Білик, Юрій Козловський, Ірина Колдовська. Особливості принципу призначення знань у професійній школі</i>	<i>108</i>
<i>Олександра Божок. Білінгвізм у системі професійно-педагогічної підготовки вчителя іноземної мови в початкових класах</i>	<i>116</i>
<i>Дарія Бородій. Психолого-педагогічні основи педагогічного менеджменту</i>	<i>121</i>
<i>Надія Василенко. Управління розвитком здібностей педагогів в умовах інтерактивного навчання: акмеологічний аспект.....</i>	<i>129</i>
<i>Віктор Вдовченко. Формування тезауруса з основ дизайну у системі неперервної художньо-проектної освіти: пропедевтичний рівень.....</i>	<i>136</i>
<i>Іван Кириченко. Особливості формування творчих умінь майбутніх учителів образотворчого мистецтва.....</i>	<i>155</i>
<i>Маріанна Кляп. Зміст конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців та особливості її формування.....</i>	<i>166</i>
<i>Василь Кобаль. Вплив екскурсійно-пошукової роботи на розвиток пізнавальних інтересів учнів у процесі вивчення історії України</i>	<i>174</i>
<i>Микола Козирєв. Педагогічні чинники професійного становлення фахівця в умовах вищого навчального закладу.....</i>	<i>181</i>
<i>Людмила Лісунова. Особливості фахової підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва.....</i>	<i>191</i>

Олена Попадич, Василь Росул. Проблема ціннісного пізнання у навчальній діяльності та вихованні майбутніх спеціалістів.....	205
Лілія Прудка. Вплив мотивації на професійну підготовку майбутніх практичних психологів.....	213
Валентина Самілик, Сергій Рудишин. Методологія біогеохімії як орієнтир у формуванні системного мислення студентів природничих спеціальностей.....	219
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ МОЛОДІ.....	225
Наталія Божко. Інтегровані мікромодулі як засіб організації змісту виробничого навчання.....	226
Наталія Василюшина. Сучасні технології формування ініціативної комунікативної компетентності майбутніх фахівців з міжнародних відносин шляхом впровадження авторських рукописів.....	233
Наталія Гордуз. Формування у вчителів початкових класів умінь здійснювати інтерактивне навчання молодших школярів.....	239
Світлана Ізбаці, Віталій Неліпа. Психодідактичні умови інтерактивного навчання студентів педагогічного університету.....	245
Атілдо Ковач, Іштван Керестень. Професійна орієнтація учнів засобами музейної педагогіки.....	252
Юрій Сурмяк. Спільна діяльність правоохоронних органів і закладів освіти у формуванні правової компетентності молоді.....	258
Василь Турянця, Іван Шанга. Інноваційні підходи до системного та комплексного вивчення краєзнавства.....	268
Василь Федорець. Системні аспекти профілактики стресу та збереження кардіологічного здоров'я в контексті формування здоров'я збережувальної компетентності вчителя фізичної культури.....	273
Богдан Чернявський. Застосування комп'ютерних технологій навчання у професійній діяльності учителів образотворчого мистецтва.....	286
Ольга Якимович. Енергозбереження як освітня інновація.....	294
БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС ТА СИСТЕМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ. ДОСВІД ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	299
Тетяна Ключкович. Трансформація системи вищої освіти Словаччини в контексті впровадження Болонського процесу.....	300
Павло Колесник, Іванна Шушман, Антоніна Кедик. Оцінка ефективності тренінгових занять у науково-тренінговому консультативно-діагностичному центрі сімейної медицини та долікарської підготовки ФПО УжНУ.....	306
Лариса Марчук, Олена Яцина. Психологічний супровід фахової підготовки психолога в умовах трансформації освіти.....	312
Магдаліна Опачко, Людвік Шимон. Реалізація цілей і завдань Болонського процесу: реалії та перспективи.....	319
Олена Остапчук. Особливості впровадження тендерного підходу в систему вищої освіти України.....	329
Ольга Патієвич. Aspects of cultural differences in the foreign language teaching.....	337
Галина Розлуцька. Особливості вищої освіти у країнах Європейського Союзу.....	343
Людмила Смигур. Погляди студентів в Польщі та Україні на багатодітну сім'ю. Результати дослідження.....	350
Володимир Староста, Олена Рішко. Контроль навчальних досягнень у контексті підготовки майбутніх учителів.....	358
Вікторія Фурман. Рефлексивний підхід до розвитку майбутнього фахівця в умовах модернізації вищої школи.....	367
Тетяна Якимович. Принципи реалізації системи професійно-практичної підготовки у ППНЗ.....	373
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	380

УДК 378.1; 437.6

Тетяна Ключкович

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ СЛОВАЧЧИНИ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

У статті розглянуто деякі аспекти розвитку словацької вищої освіти в контексті європейської інтеграції. Зроблено висновок про значні зміни в системі вищої освіти Словаччини, орієнтовані на оновлення її структури та нормативно-правового забезпечення, модернізацію змісту і методів підготовки фахівців.

Ключові слова: Словацька Республіка, реформа вищої освіти, європейська інтеграція, Болонський процес.

Кожна з країн-учасниць Болонського процесу пройшла свій унікальний шлях у реалізації базових завдань реформування системи вищої освіти, досягаючи успіхів і долаючи актуальні виклики. Підписання Словацькою Республікою (далі – СР) в червні 1999 р. Болонської декларації про єдиний європейський простір освіти [6] стало важливим імпульсом європеїзації національної вищої освіти країни.

Проблема реформування вищої освіти в контексті впровадження Болонського процесу перебуває у фокусі уваги словацької науки, що відповідно позначається і на рівні дослідження проблеми. Сучасний стан, перспективи і проблеми підготовки вчителів у Словаччині досліджують Я. Бургерова, Б. Косова, Н. Крайчова, А. Петрасова, Ш. Порубський, М. Радек та ін. Окремі аспекти розвитку словацької вищої освіти висвітлені в працях вітчизняних учених: А. Вієгорової (педагогічна підготовка викладачів), В. Старости (педагогічна практика студентів), Г. Товканець (економічна вища освіта) та ін.

У рамках цієї статті з'ясовуються особливості модернізації системи вищої освіти Словацької Республіки в контексті впровадження Болонського процесу.

30 серпня 2000 р. урядом М.Дзурінди було ухвалено Проект концепції подальшого розвитку вищої освіти в Словаччині на XXI століття [7], в якому зафіксовано стан розвитку вищої освіти Словаччини, встановлено орієнтири і механізми змін, підтверджено необхідність рухатися в напрямі гармонізації словацької вищої освіти із загальноєвропейськими цілями Болонського процесу. Критично оцінюючи стан словацької вищої освіти, окреслюючи її проблемні поля, концепція стала ідеологічною і матеріальною основою для підготовки нового закону про вищу освіту [2, с.30].

Серед основних стратегічних цілей, висунутих у концептуальних документах кінця 1990-х – початку 2000-х рр., можна виокре-

мити такі: автономізація вищих закладів освіти; поліпшення матеріальної бази вузів та їхнього фінансового забезпечення; структурні зміни змісту вищої освіти; підвищення якості вищої освіти; розширення її доступності за рахунок упровадження нових форм навчання; мотивація громадян до безперервного навчання впродовж життя тощо.

Активізація діяльності щодо європеїзації вищої освіти СР прослідковується щонайменше у двох напрямках: перший – це створення правових основ шляхом ухвалення нормативних актів, другий – практичні дії з реалізації норм та інші ініціативи в освітньому процесі.

Базові нормативні рамки щодо поступової реалізації Болонського процесу були створені в 2002 р. Законом «Про вищі школи» [9] і постановою Міністерства освіти СР «Про кредитну систему навчання» [8].

Новий Закон «Про вищі школи» [9], що вступив у дію 1 квітня 2002 р., урегулював широкий спектр питань щодо правового положення вузів, їх фінансування та управління, навчальних програм та спеціальностей, акредитації, статусу викладачів і студентів, їх соціальної підтримки та ін.

Законодавчі нововведення істотно посилили автономію вузів, зокрема фінансову. Було запроваджено систему диверсифікації фінансових надходжень, що дозволило вузам залучати кошти з багатьох джерел шляхом власної діяльності, корпоративних грантових проєктів, а також вузи стали власниками державного майна, яким раніше розпоряджалися як бюджетні організації.

Закон «Про вищі школи» від 2002 р. регламентував структурний поділ вузівської системи, виокремивши три типи навчальних закладів: громадські, державні та приватні, а також передбачив можливість діяльності іноземних вузів. Також у 2002 р. було узаконено кількість вузів: 19 громадських, 3 державні, 1 приватний [9, с.1508-1510].

У вузах запроваджено навчальні програми й академічні ступені трьох рівнів Болонського типу: 1) бакалаврський (Bc.); 2) магістерський (магістр – Mgr., Mgr.art.), інженерський (інженер – Ing., Ing.arch.), докторський (доктор – MUDr., MVDr.); 3) докторантський (доктор – PhD, ArtD, ThLic.). Згідно з параграфом 62 узаконено кредитну систему навчання у всіх вузах Словаччини.

Даючи оцінку Закону «Про вищі школи», Б.Косова та Ш.Порубський підкреслюють, що з одного боку закон сприяв якісно новому, динамічному розвитку вузів, але з іншої – залучив словацьку вищу освіту до всіх позитивів і негативів Болонського процесу [3, с.109].

У період другого терміну діяльності уряду М.Дзурінди (з 2002 по 2006 рр.) відбувається імплементація реформи вищої освіти. Відповідно до нормативних документів впроваджується кредитна система навчання на базі Європейської системи трансферу кредитів (ECTS), спрямована на підвищення мобільності навчання студентів. У процесі реформу-

зіткнулися вузи в процесі адаптації. Зокрема, Б.Косова і Ш.Порубський підкреслюють, що словацький варіант європеїзації вищої освіти здійснювався директивно без огляду на стан та традиції вузів, слабо узгоджувався з принципом поступової гармонізації Болонського процесу з національною системою освіти [3, с.109-110]. Поряд з декларуванням посилення автономізації вузів на практиці часто формувалися умови залежності словацьких вузів від державно-адміністративних структур, що не відповідало трендам європейського розвитку.

Стандартизація навчання за трансферною системою ECTS сприяла демократизації, гнучкості системи вищої освіти в контексті індивідуального вибору темпу і місця навчання, що було надзвичайно важливо для студентів різних форм навчання. Водночас кредитна система підвищила відповідальність студентів за організацію і етапи свого навчання.

Очевидним наслідком реформування стало поглиблення інтернаціоналізації вищої освіти і науки, що сприяло розширенню багатосторонньої взаємодії словацьких вузів, підвищенню їх конкурентоспроможності та відкритості, поліпшенню якості навчання та досліджень. Словаччина долучилася до програм ЄС у сфері освіти, науки та фахової підготовки, що передбачають мобільність студентів та викладачів, партнерську участь вузів у спільних проектах [1, с.76].

Посилення європейського вектору в функціонуванні словацьких університетів здійснюється шляхом впровадження нових дисциплін з європейською тематикою, а також поступової інституціоналізації європейської проблематики через центри, кафедри та інститути європейських досліджень. Тематика європейських студій імплантується до навчальних програм суспільно-гуманітарних спеціальностей, а також технічних, природничих напрямів з метою розширення бази знань для майбутніх фахівців європейського рівня.

Однією з особливостей розвитку вищої освіти в Словаччині є стрімке зростання кількості нових вузів, у т.ч. приватних, що сприяє плюралізації в наданні освітніх послуг, конкуренції між вузами та децентралізації управління освітою. Функціонування приватних вузів свідчить, що вища освіта є предметом інтересу і обов'язків не тільки держави. Якщо в період з 1959 по 1990 рр. створено 6 нових вузів, то в 1991-1992 рр. – 5, в 1993-1997 рр. – 7, в 1998-2006 рр. – 12 [5, с. 11]. Враховуючи значну кількість вищих навчальних закладів в Словаччині (державних – 3, громадських – 20, приватних – 13 [4]), у короткостроковій перспективі створення нових вузів не очікується.

Зростання кількості державних і громадських вузів зумовлює необхідність збільшення їх фінансування. Державні фінансові видатки на освітню сферу в період з 1990 по 2008 р. збільшилися в 2,2 раза, а на вузи у період з 2002 по 2008 р.– в 1,7 раза [5, с.33]. Рівень видатків з бюджету на освіту і науку в Словаччині є одним з найнижчих показників як серед старих, так і нових членів Європейського Союзу.

Нинішня система державного фінансування в СР не дозволяє у повній мірі забезпечити потреби університетів і потребує оптимізації. Саме тому перспективним видається пошук альтернативних джерел фінансування через надання платних освітніх, консультаційних послуг, поглиблення фінансової співпраці між вузами, отримання грантів, розробка інвестиційних програм розвитку університетів тощо.

Ефективним засобом забезпечення якості освіти є постійний моніторинг освітнього процесу. В цьому аспекті важливим є дослідження рейтингових агентств з оцінками якості освіти у вузах Словаччини. Рейтингові інституції діють на міжнародному, європейському та національному рівнях (Academic Ranking of World Universities, European University Association, Akademická rankingová a ratingová agentúra) і здійснюють систематичний збір, оцінювання й розповсюдження інформації про функціонування освітньої системи, при цьому оцінюючи якість вищої освіти на основі власних критеріїв. Оцінка якості рейтинговими інституціями має важливе значення з огляду на те, що фіксує сучасний стан освітньої системи і прогнозує її розвиток, а також може здійснювати вплив на вдосконалення навчального процесу в цілому.

Попри наявність проблемних сфер, у контексті реалізації Болонського процесу в Словаччині відбулися значні зміни в системі вищої освіти, орієнтовані на оновлення всіх її структур та нормативно-правового забезпечення, модернізацію змісту і методів підготовки фахівців у процесі входження до європейського освітнього простору.

Список використаних джерел

1. Ключкович Т.В. Етапи та особливості трансформації системи вищої освіти в Словацькій Республіці в кін. ХХ – на поч. ХХІ століття /Т.В. Ключкович // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – Ужгород, 2013. – Вип. 27. – С. 74-78.
2. Educational System in Slovak Republic. – Bratislava: Institute of Information and Prognoses of Education, 2005. – 42 s.
3. Kosová B. Transformačné premeny slovenského školstva po roku 1989 / Beata Kosová, Štefan Porubský. – Banská Bystrica : Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici , 2011. – 168 s.
4. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minedu.sk/vysoke-skoly-v-sr/>
5. Řádek M. Vysoké školstvo na Slovensku – realita, problém a možné riešenia / Miroslav Řádek a kol. – Bratislava : EPPP, 2008. – 38 s.
6. The Bologna Declaration of 19 June 1999. Joint declaration of the European Ministers of Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/documents/MDC/BOLOGNA_DECLARATION1.pdf

7. Uznesenie vlády SR 685/2000 z 30. augusta 2000 k návrhu koncepcie ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie [Elektronický zdroj]. – Режим доступу : <http://www.vlada.gov.sk/>
8. Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 614/2002 Z.z. z 27. septembra 2002 o kreditovom systéme štúdia // Zbierka zákonov. – 2002. – Čiastka 239. – S. 6250- 6264.
9. Zákon č. 131/2002 Z.z. z 21. februára 2002 o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov // Zbierka zákonov. – 2002. – Čiastka 58. – S. 1462-1514.

В статье рассмотрены некоторые аспекты развития словацкого высшего образования в контексте европейской интеграции. Сделан вывод о значительных изменениях в системе высшего образования Словакии, которые ориентированы на обновление ее структур и нормативно-правового обеспечения, модернизацию содержания и методов подготовки специалистов.

Ключевые слова: Словацкая Республика, реформа высшего образования, европейская интеграция, Болонский процесс.

The article deals with the development of Slovak higher education in the context of European integration. The conclusion is made about the significant changes of higher education of Slovakia which are aimed at the refreshment of the branches and regulatory support, contents modernization and methods of the specialists training.

Keywords: Slovak Republic, reform of higher education, European integration, the Bologna process.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Бабій Юліанна Михайлівна, аспірант кафедри педагогіки ім. Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника»

Білик Оксана Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Національного університету «Львівська політехніка», м. Львів

Божко Наталія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Українська інженерно-технічна академія

Божок Олександра Сергіївна, викладач кафедри англійської мови Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова

Бородій Дарія Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Львівського національного університету ім. Івана Франка

Вархолік Галина Володимирівна, директор Львівського навчально-наукового інституту, старший викладач кафедри психології ЛНІ ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Василенко Надія Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри методології та управління освітою Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників

Василишина Наталія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний авіаційний університет

Васьків Сільвія Тиберіївна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри педагогіки та психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вдовченко Віктор Володимирович, доктор філософії в галузі дизайну, професор Інституту реклами м. Києва, старший науковий співробітник лабораторії трудової підготовки і політехнічної творчості Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, член спілки дизайнерів України

Великий Ярема Богданович, заступник начальника курсу з виховної та соціально-психологічної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Гордуз Наталія Олександрівна, завідувач кабінету дошкільної, початкової та інклюзивної освіти Закарпатського ІППО, аспірантка Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

Жалок Оксана Петрівна, старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін Івано-Франківського університету права ім. Данила Галицького

Зданевич Лариса Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Ізбаш Світлана Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і педагогічної майстерності

Ільчишин Ярослав Васильович, заступник начальника курсу з виховної та соціально-психологічної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Кириченко Іван Миколайович, доцент кафедри графіки НАОМА, декан факультету образотворчого мистецтва, заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України

Клочкович Тетяна Василівна, аспірант кафедри педагогіки та психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Кляп Маріанна Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Кобаль Василь Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти Мукачівського державного університету

П 24

Педагогічні інновації у фаховій освіті: збірник наукових праць. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2014. – Вип. 1(5). – 384 с.

У збірнику наукових праць опубліковано результати теоретичних та методичних досліджень науковців, аспірантів, студентів з проблем сучасної фахової освіти, висвітлено психолого-педагогічні та соціальні аспекти професійної підготовки фахівців, які обговорювалися на V Всеукраїнській науково-практичній заочній конференції, що відбулась 19 грудня 2014 р. в м. Ужгороді.

ISSN 2307-3594

**УДК 371.351:37.015.3
ББК 74.58+88.8**